

**Інститут соціальної та політичної психології НАПН України
Всеукраїнська громадська організація «Арт-терапевтична асоціація»**

***XIX Міжнародна міждисциплінарна
науково-практична конференція***

**ПРОСТІР АРТТЕРАПІЇ:
місце особистості
в часи суспільних трансформацій**

ПРОГРАМА

17–18 червня 2022 року

ДЕНЬ ПЕРШИЙ – 17.06.2022 р.

10.00. Вітальне слово (укр.):

Слюсаревського Миколи Миколайовича, директора Інституту соціальної та політичної психології НАПН України, чл.-кор. НАПН України;

Вознесенської Олени Леонідівни, к. психол. н., с. н. с. Інституту соціальної та політичної психології НАПН України, членкині Ради ГС «Національна психологічна асоціація», президентки ВГО «Арт-терапевтична асоціація».

10.15-12.00. Доповіді та презентації (до 15 хв.) (укр.):

Скнар Оксана Миколаївна, к. психол. н., с. н. с. Інституту соціальної та політичної психології НАПН України, членкиня правління ВГО «Арт-терапевтична асоціація» (Київ): *Особливості психологічного супроводу клієнтів на початкових етапах війни в Україні;*

Подкоритова Лариса Олександрівна, к. психол. н., доц. каф. практи. психології і педагогіки Хмельницького національного університету, керівниця відокремленого підрозділу ВГО «Арт-терапевтична асоціація» в Хмельницькій обл., **Фримерштейн Вікторія Григорівна**, викл. Хмельницького фахового політехнічного коледжу Національного університету «Львівська політехніка», психотерапевтка УСП, секція символдрами (Хмельницький): *Особливості проведення ресурсного тренінгу «Крила без меж» під час війни;*

Луценко Олена Володимирівна, практична психологиня-методистка, методистка Київського міського будинку учителя, членкиня ГС «Національна психологічна асоціація», керівниця відокремленого підрозділу в м. Київ та членкиня правління ВГО «Арт-терапевтична асоціація» (Київ): *Арттерапія з дітьми та підлітками в умовах війни. Застосування образу руки;*

Харитонова Наталія Василівна, практи. психологиня вищої категорії, науково-педагогічна працівниця, завідувачка Центру соціально-психологічної підтримки та супроводу PsyLab Державного університету «Житомирська політехніка», керівниця відокремленого підрозділу ВГО «Арт-терапевтична асоціація» в Житомирській обл. (Житомир): *Використання проєктивної арттерапевтичної методики «Дерево» в посттравматичному зростанні особистості, яка зазнала психологічної травми;*

Скібицька Юлія Миколаївна, бодинамістка терапевтка-практикиня, супервізор, арттерапевтка, членкиня ВГО «Арт-терапевтична асоціація»

(Київ): *У колі життя: арттерапевтична практика в умовах вимушеного спільного проживання біженців у воєнний час*;

Канівець Інна Миколаївна, практик психолог, магістр, членкиня ГС «Національна психологічна асоціація» та ВГО «Арт-терапевтична асоціація» (Кропивницький): *Resilience: психологічна стійкість сімейних взаємовідносин в умовах війни*;

Назаревич Вікторія В'ячеславівна, доц. каф. вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету, член ВГО «Арт-терапевтична асоціація» (Рівне): *Використання моделі інтегративної арттерапії в ситуації кризи*;

Плетка Ольга Тарасівна, к. психол. н., с. н. с. Інституту соціальної та політичної психології НАПН України, членкиня Ради ГС «Національна психологічна асоціація», керівниця відокремленого підрозділу ВГО «Арт-терапевтична асоціація» у Запорізькій обл. (Київ): *Територіальність як чинник міжгрупової взаємодії: арттерапевтична робота в групах підтримки*;

Лазоренко Борис Петрович, к. філос. н., доц., п. н. с. Інституту соціальної та політичної психології НАПН України, член ВГО «Арт-терапевтична асоціація» (Київ): *Технології театру спонтанності у збереженні психологічного здоров'я УБД, волонтерів, ВПО та інших громадян в умовах воєнних дій*.

12.00-13.00. Майстер-клас (англ./укр.):

Гіро Марта Каллізо (Giró Marta Callizo), архітекторка, дизайнерка, магістерка практики терапевтичного мистецтва (дослідження), Мельбурнський інститут за фахом «Творча та експериментальна арттерапія», викладач Інституту МІЕСАТ (Мельбурн), членкиня Комітету досліджень Європейської Федерації арттерапії (EFAT) (Барселона, Іспанія / Мельбурн, Австралія):

Самотурбота працівників допомагальних професій у важкі часи

(переклад **Дятел Надія Леонідівна**, м. н. с. Інституту соціальної та політичної психології НАПН України)

Матеріали: кольорові олівці, фломастери, пастель, білий папір (кілька аркушів, А4) ручка, блокнот, журнали, паперові обгортки для колажу.

13.00-14.00. Перерва

14.00-14.30. Доповіді та презентації (до 15 хв.) (укр.):

Сергієнко Ірина Маратівна, к. психол. н., доц. каф. психології, глибинної корекції та реабілітації Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького, членкиня ВГО «Арт-терапевтична асоціація» (Черкаси): *Принципи діалогічної взаємодії арттерапевта у процесі надання психологічної допомоги постраждалим;*

Вознесенська Олена Леонідівна, к. психол. н., с. н. с. Інституту соціальної та політичної психології НАПН України, президентка ВГО «Арт-терапевтична асоціація» (Київ): *Метотворчість як складова подолання наслідків колективної травматизації.*

14.30-16.00. Доповідь та майстер-клас (англ./укр.):

Тецца Роберта (Tezza Roberta), сертифікований психодинамічно орієнтований арттерапевт, клінічний танцювальний терапевт, дизайнер, викладач тренінгів з арттерапії (Мілан, Італія), арттерапевт рухових патологій та нейродегенеративних захворювань (в Італійському Інституті Фреско Паркінсона та програмі арттерапії Нью-Йоркського університету), повний професійний член EFAT (Європейська федерація арттерапії) (Верона, Італія):

Доповідь: Війна і мир: арттерапія у конфліктах – інтер'єр та екстер'єр

Майстер-клас: Дбайте про себе: глибоко пустіть свої коріння

(переклад Кроліковська Олександра Геннадіївна, мисткиня, дослідниця пост-постмодерну та арттерапевтичних практик, Krolikowski Art дуєт, НГО Grand Narrative Institute).

Матеріали: папір, картон, старі журнали чи картинки для колажу, ручки, кольорові олівці, фломастери, акварель фарба тощо, ножиці, клей, пензлики, невелика ємність з водою, тканина для очищення.

16.30-17.30. Майстер-клас (англ./укр.):

Дівіані Хелена (Diviane Helena), магістрка мистецтв з арттерапії в Кроуфордському коледжі, докторантка, здобувачка ступеня доктора філософії з практики мистецтв в Ірландській всесвітній академії музики і танцю, Університет Лімерика, арттерапевтка, психотерапевтка та міждисциплінарна художниця, членкиня Психологічного товариства Ірландії, Ірландської асоціації арттерапевтів, танцювальної Ірландії та ІМВАС – Ірландського форуму дослідників і художників-практиків (Бразілія / Корк, Ірландія):

Сенсorioграфія: слова в русі як сенситивні вияви серця і легенів

(переклад **Кроліковська Олександра Геннадіївна**, мисткиня, дослідниця пост-постмодерну та арттерапевтичних практик, Krolikowski Art дуєт).

Матеріали: щоденник чи чистий папір, ручка, олівець чи маркер, одяг – зручний, мати місце, щоб сидіти чи лежати на підлозі.

18.00-19.00. Майстер-клас (англ./укр.):

Бредлі Венді (Bradley Wendy), MS, ATR-BC, CLAT, сертифікована ліцензована арттерапевтка, професорка громадського коледжу Quinebaug Valley (США, Коннектикут):

*Допомога у переживанні горя для дітей та підлітків:
презентація травмоінформованого підходу*

(переклад **Дятел Надія Леонідівна**, м. н. с. Інституту соціальної та політичної психології НАПН України).

ДЕНЬ ДРУГИЙ – 18.06.2022 р.

10.00-11.00. Майстер-клас (англ./укр.):

Лівер Аніта (Anita Lever), ліцензований арттерапевт, магістр арттерапії BFA (з відзнакою), AThR, куратор виставок, художник (Сідней, Австралія):

Розриви просторів – Відновлення Просторів

(переклад **Чаплінська Юлія Сергіївна**, к. психол. н., с. н. с. Інституту соціальної та політичної психології НАПН України).

11.15-12.15. Доповіді та презентації (до 15 хв.) (укр.):

Харченко Ірина Геннадіївна, практичний психолог ЗДО № 170 м. Львова, членкиня ВГО «Арт-терапевтична асоціація»: *Арттерапевтична гра «Слава України»;*

Касумова Ольга Сергіївна, практ. психолог Харківської ЗОШ № 52, членкиня правління та керівниця відокремленого підрозділу ВГО «Арт-терапевтична асоціація» в Харківській обл. (Харків): *Арт як життя, життя як арт: активні групові форми роботи харківського підрозділу за допомогою застосування методів життєвого навчання;*

Віткалова Вікторія Олексіївна, аналітично орієнтована психологиня, членкиня ГС «Національна психологічна асоціація», дивізіон дитячої та підліткової психології, членкиня ВГО «Арт-терапевтична асоціація» (Київ): *Допоміжні інструменти арттерапії в умовах війни. Пуловина як регрес-прогрес психіки;*

Мрака Наталя Миколаївна, к. психол. н., доц. каф. психології управління психології управління Інституту управління, психології та безпеки Львівського державного університету внутрішніх справ, психолог Центру реабілітації ветеранів «Фенікс», членкиня ВГО «Арт-терапевтична асоціація» (Львів): *Виміри арттерапії у роботі з військовими, які проходять реабілітацію у центрі «Фенікс»;*

Позигун Вікторія Вікторівна, психологиня, арттерапевтка, кінезіологиня, інструкторка міжнародних освітніх програм Touch for Health, Нейроенергетичної кінезіології, Edd-кінезіології, керівниця центра кінезіології «Рівновага», членкиня ВГО «Арт-терапевтична асоціація» (Одеса): *Використання кінезіологічних методик в арттерапії ПТСР.*

12.15-13.15. Панельна дискусія «Арттерапія та виклики війни» (укр.)

Спікери:

Вознесенська Олена Леонідівна, к. психол. н., с. н. с. Інституту соціальної та політичної психології НАПН України, президентка ВГО «Арт-терапевтична асоціація» (Київ);

Жванія Тарас Валеріанович, к. психол. н., доц. та заст. зав. каф. психології Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди, член ГС «Національна психологічна асоціація», член ВГО «Арт-терапевтична асоціація» (Харків);

Касумова Ольга Сергіївна, практик психолог Харківської ЗОШ № 52, членкиня правління та керівниця відокремленого підрозділу ВГО «Арт-терапевтична асоціація» в Харківській обл. (Харків);

Скібицька Юлія Миколаївна, бодинамістка терапевтка-практикиня, супервізор, арттерапевтка, членкиня ВГО «Арт-терапевтична асоціація» (Київ).

Питання для обговорення:

- Застосування арттерапії в умовах війни. Виклики та можливості.
- Роль символізації в роботі з травмою.
- Особливості застосування тілесних практик в роботі з травмою у воєнний час.
- Етика та відповідальність арттерапевта під час війни.

13.00-14.00. Перерва

14.00-15.00. Майстер-клас (англ./укр.):

Робело-Тимченко Наталі (Robelot-Timtchenko Nathalie), магістр експресивної арттерапії та клінічного консультування з питань психічного здоров'я (Lesley University Кембридж, Масачусетс, США), професійний членкиня Міжнародної асоціації експресивної арттерапії (IEATA) та Європейської Федерація арттерапії (EFAT) (США, Україна, Київ); **Шоро Іден Орфанос (Eden Orfanos Shoro)**, магістр з артпсихотерапії та глибинної психології, членкиня Ради з професій, пов'язаних зі здоров'ям і доглядом та Британської Асоціації арттерапевтів (ВААТ), ліцензований фахівець з експресивних мистецтв для осіб з травмами, фототерапії, психотерапії з використанням коней, йоги для осіб з травмами (TSY) та йоги він'яса-флоу (Велика Британія):

Експресивна терапія: інтервенції для заземлення та стабілізації при роботі під час триваючих травматичних впливів.

(переклад **Литовченко Ірина Миколаївна**, проф. каф. англ. мови технічного спрямування № 2 Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»).

Матеріали: будь-які предмети мистецтва, які є під рукою, папір А4 і А3, маркери / ручки, пастиль.

15.00-16.00. Майстер-клас (англ./укр.):

Кім С'юзі Іун Мі (Kim Suzie Eun Mi), магістерка з арттерапії з відзнакою, ліцензована професійна консультантка, сертифікована арттерапевтка Центру жіночого емоційного здоров'я (Пенсильванія, США):

Розвиток стійкості за допомогою виразного письма та художньої творчості

(переклад **Литовченко Ірина Миколаївна**, проф. каф. англ. мови технічного спрямування № 2 Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»).

Матеріали: білий папір (стандартний), олівець і ластик, матеріали для малювання на вибір (фломастери, кольорові олівці), круглий предмет для обведення кола, лінійка.

16.30-17.30. Майстер-клас (англ./укр.):

Геарасемеску Анка (Ghearasănescu Anca), арттерапевта Phronetik®, афілійована членкиня Європейської федерації арттерапії (EFAT) (Бухарест, Румунія):

*Дві руки. Добра історія в тривожні часи
про самотурботу арттерапевтів*

(переклад **Базь Любов Олександрівна**, письменниця, перекладачка, аспірантка Інституту соціальної та політичної психології НАПН України).

Матеріали: папір (білий та/або кольоровий) А3 або А4, скотч, кольорові олівці; необов'язково: маркери, воскові олівці, природні матеріали, клей.

18.00-19.00. Майстер-клас (англ./укр.):

Вів'єн Маркоу Спейзер (Vivien Marcow Speiser), PhD, LMHC, BC-DMT, почесна професорка танцювальної та експресивної терапії, спів-директорка Інституту мистецтв і здоров'я при Університеті Леслі, Кембридж, Массачусетс;

Філіп Спейзер Phillip Speiser PhD, RDT/BC, педагог/терапевт з експресивної арттерапії, драматерапевт, психодраматист, директор Parkside Arts and Health Associates (США, Бостон, Массачусетс):

*Основоположні техніки експресивної арттерапії та інструменти
роботи з триваючою кризою і травмою*

(переклад **Базь Любов Олександрівна**, письменниця, перекладачка, аспірантка Інституту соціальної та політичної психології НАПН України).

19.00-19.30 (укр.)

Заключне засідання учасників конференції

Підбиття підсумків конференції. Прийняття резолюції

Голова оргкомітету – М. М. Слюсаревський, директор Інституту соціальної та політичної психології НАПН України, чл.-кор. НАПН України.

Оргкомітет: О. Л. Вознесенська, к. психол. н., с. н. с. (заст. голови); О. М. Скар, к. психол. н., с. н. с.; Л. В. Галіцина, О. М. Кліндух, О. І. Ключанова, О. В. Луценко, В. В. Савінов.

Часовий розклад заходів конференції (за київським часом)

17.06.2022 р. (п'ятниця)

Зміст	Час
Вітальне слово (Україна)	10.00-10.15
Доповіді та презентації (Україна)	10.15-12.00
Майстер-клас Marta Callizo Giró (Іспанія)	12.00-13.00
Перерва на обід	13.00-14.00
Доповіді та презентації (Україна)	14.00-14.30
Доповідь+ Майстер-клас Roberta Tezza (Італія)	14.30-16.00
Майстер-клас Diviane Helena (Ірландія)	16.30-17.30
Майстер-клас Wendy Bradley (США, Коннектикут)	18.00-19.00

18.06.2022 р. (субота)

Зміст	Час
Майстер-клас Anita Lever (Австралія)	10.00-11.00
Доповіді та презентації (Україна)	11.15-12.15
Панельна дискусія «Арттерапія та виклики війни»	12.15-13.15
Перерва	13.00-14.00
Майстер-клас Eden Orfanos Shoro, Nathalie Robelot-Timtchenko (Велика Британія, США, Україна)	14:00-15:00
Майстер-клас Suzie Eun Mi Kim (США, Пенсільванія)	15.00-16.00
Майстер-клас Anca Ghearasănescu (Румунія)	16.30-17.30
Майстер-клас Vivien Marcow Speiser, Phillip Speiser (США, Бостон, Массачусетс)	18.00-19.00
Завершення конференції. Заключне обговорення (Україна)	19.00-19.30

Інформація щодо діяльності ВГО «Арт-терапевтична асоціація»:

www.art-therapy.org.ua;

<https://www.facebook.com/groups/158280630927838>;

<https://www.facebook.com/Арт-Вітаміни-від-Всеукраїнської-Арт-терапевтичної-Асоціації-108436720809722>.